

Притулок для прудкого біса
В'ячеслав Васильченко

Професор Богдан Лисиця разом з «однокашником» з юрфаку, полковником міліції Євгеном Кодаковським бере участь у розслідуванні заплутаної справи про кросворд-погрозу, що прийшов на адресу великого столичного бізнесмена Андрія Никонова. У порожні клітинки цього «кросворда смерті» таємничий автор пропонує вписувати прізвища людей з оточення Никонова. Опис їхніх злочинів зашифрований у віршах. Після одержання кожної такої погрози, незважаючи на зусилля правоохоронців, обов'язково зникала відповідна людина. З кожним нерозгаданим прізвищем довкола Никонова звужується коло безпечного простору. Стає зрозуміло, що одного разу у вірші прийде заховане й прізвище бізнесмена...

Спеціальна відзнака за ексклюзивний роман Міжнародного літературного конкурсу романів, кіносценаріїв, п'єс, пісенної лірики та творів для дітей «КОРОНАЦІЯ СЛОВА» – 2013.

В'ячеслав Васильченко

Притулок для прудкого біса

Кожен наш крок відлунує в пам'яті Всесвіту...

ПРИМІТКА АВТОРА

Усі персонажі, установи й події, описані в романі, вигадані. Будь-який збіг з реальними людьми, установами або подіями абсолютно випадковий.

Присвячується поетам і міліціонерам.

А ще... зеленому чаю «Greenfield»...

Бог живе лише в правді, в брехні – біс одвіку, В кому правда – Господь там, лжа – біс чоловіку.

Семен Климовський.

«... Хто сказав тобі, що вбивця занапастив Венанція з ненависті до нього самого? А може, Венанцій був лише випадковою жертвою, а вбивця хотів просто лишити знак, який може значити щось інше».

«Omnis mundi creatura, quasi liber et scriptura... – шепнув я. – А що б то міг бути за знак?»

«А от цього я не знаю. Та не забуваймо, що бувають знаки, які знаками тільки здаються, а насправді позбавлені сенсу, як бім-бі-рім чи там-ба-бах...»

«Жорстоко, – мовив я, – вбивати людину, щоб просто сказати там-ба-бах!»

«Жорстоко, – зауважив Вільям, – вбивати людину навіть щоб сказати Credo in unum Deum[1 - Вірую в єдиного Бога (лат.).]...»

Тут до нас підійшов Северин. Труп було обмито і ретельно обстежено. Жодної рани, жодного сліду від удару в голову. Немов причиною смерті були якісь чари.

«Може, кара Божа на нього впала?» – спитав Вільям.

«Може», – сказав Северин.

Умберто Еко («Ім'я троянди»)

Дивно, але вбивця не намагався ані напасти, ані втекти. Він просто грав у гру, яку запропонував йому Ленгдон. І спокійно вичікував.

Чого він вичікує? Убивця далі ходив по колу, весь час залишаючись недосяжним. Це нагадувало якусь нескінченну партію в шахи. Залізна палиця у Ленгдона в руці ставала дедалі важчою, і він раптом збагнув, чого чекає вбивця. Він хоче, щоб я втомився. І цей розрахунок виявився правильним.

Ден Браун («Янголи і демони»)

Пролог-1

Стоячи посеред зими, Незнайомець дивився на поштову скриньку. Довго. Задумливо. Незмигно. Довкола метушливо поспішали інші, снуючи вигадливими маршрутами. Засніженими дорогами обережно рухався транспорт. Великі насурмонені хмари нависали над містом зверху й погрозливо. Тривав черговий день. Який прийшов після попереднього. І стане попереднім для завтрашнього. А Незнайомець усе дивився...

Звичайна поштова скринька... Вона нічим не відрізнялася від тисяч таких же. Збоку могло здатися, що в цій синій металевій коробці Незнайомець хоче просвердлити дірку. Очима. Навіщо? Хтозна. Може, посперечався? І тепер намагається виграти? Або вкинув не той конверт і вперто міркує, як дістати? Навряд чи довге вдивляння могло хоч якось зарадити. Та насправді все значно простіше. Незнайомець мав опустити до скриньки листа. Всього-на-всього. І піти. Проте не поспішав. Невидиме, але могутнє гальмо не дозволяло зрушити з місця. Голова повнилась одним: з наступним кроком почнеться важливе. Напевно, непросте. У де в чому – навіть непередбачуване. Але Незнайомець вірив: усе чітко сплановане. А раптом що – проблему швидко залагодить. Тому й хотів зробити цю мить урочистою. Хоча б подумки.

«Ну що ж, уперед, – нарешті сказав собі. – Сьогодні почнеться те, чого так довго чекали багато хто. Дуже багато. Частина з них уже в іншому світі, частина – ще тут. Але це нічого не змінює. Наша гра мусить відбутися. І вона обов'язково відбудеться. За будь-якої погоди. Всупереч усьому. Так мусить бути. Тому що не мусить по-іншому. По-іншому вже було...»

Незнайомець поволі підійшов до скриньки. Звільнив щілину. Штовхнув конверт. Той приречено зник, опинившись серед таких же. Стандартних послань зі стандартними

фразами про здоров'я й справи. Але «справи» й «здоров'я» цього листа не схожі на інші. Абсолютно не схожі...

Пролог-2

Інший Незнайомець сьогодні збирався прожити ще один день. Упевнений, що це в нього вийде. Варіантів не допускав. Просто – так звик. Життя давно склалося. Відчувати це приємно. Як і розуміти, що став у своїй долі вершителем. Практично богом. Тому що все вийшло так, як мріялося. Усе! Навіть більше! Як же це чудово! Жити, як хочеш. Керувати своїм життям. А часто – долею інших. Іноді – долею цілого натовпу, що його якийсь очкастий розумник колись обізвав «народом». Це п'янило. Це заворожувало. Це захоплювало й приносило невимовне задоволення. Так, саме невимовне! І чхати на інших. Чужі проблеми тому й чужі, що вони – не твої. Ну а якщо вони не твої, то яким боком тут ти? У кожного – своя дорога. Своя доля. Своя життєва програма. Кожний одержує те, що заслужив. Богові – Боже, а кесарю – теж своє...

Сьогодні, як, втім, і завжди, усе йтиме за планом. Так він звик. І значить – так буде завжди. В усякому разі – дуже довго. Це стало законом. Своєрідним життєвим абсолютом. Тому він гордився собою. І мав на це право. Адже сам створив цей бажаний шедевр – своє прекрасне життя. Життя, наповнене нескінченною свободою. Свободою від усіляких несвобод...

Інший Незнайомець вийшов з палацу в Кончі-Заспі (інакше цей будинок і не назвеш; і це теж частина гордості за успіх, за практично божественну силу). Відразу поряд, ніби знявши шапки-невидимки, з'явилися два бувалих охоронці. Провели до чорного «Мерседеса». Броньованого (безпека і статус!). Допомогли сісти. Один умотивувався за кермо. Інший – на переднє сидіння. «Мерседес», плавно похитуючись, почав розганятися у бік Києва. Слідом рушила чорна «Тойота-Камрі». Завжди висла «з тилу». Начебто важкий бомбардувальник з цінним вантажем і літак прикриття, ці два великих автомобілі понесли Іншого Незнайомця назустріч сьогоднішнім турботам. І неодмінно всіляким приємностям. Понесли туди, де все мусить відбуватися...

Кортеж-караван під'їжджав до перехрестя на Столичному шосе. Погляд на годинник: потрібно поспішати. Стояти на світлофорі не планував. Підняв руку й клацнув пальцями. Що це означало, водій знав чудово. Він не зменшив швидкість, щоб зупинитися, як того вимагали правила, а різко натиснув на педаль. Потужне авто, швидко додаючи, проскочило перехрестя, хоч над ним уже спалахнуло заборонне око автоматичного регулювальника. Але він лише кисло посміхнувся. Давно звик не дивуватися нахабності людей, що населяють пузаті «Мерседеси» та «Лексуси».

Інший Незнайомець знав, що наказ виконають саме так. Тому відчув легеньку окриленість: черговий день знову починається за його правилами. Не писаними, але непорушними. У цьому бачив вибраність свого існування, чітке вище призначення...

Усе це, безумовно, заслужене. Заслужене усім життям. Життям сильного. Тому все й здавалося, і було справедливим. Тільки сильні стають переможцями. А переможцям, як відомо, дістається все. Авторитет, життєва розкіш і найкращі жінки. Це – аксіома. Мусить бути саме так. Тільки так. І нехай найкращі жінки народжують від сильних нових сильних. Щоб це погане людство не виздыхало, щоденно нишпорячи в пошуках шансу прожити ще один нікому не потрібний день. Щоб воно й далі коптило своєю патологічною безпорадністю це чудесне піднебесся. І продовжувало нити, захлинаючись від безвиході через саме ТАКЕ облаштування світу, не розуміючи всієї його безмежної справедливості. «Боротьба протилежностей...» Сильних вона виносить на вершини, недосяжні для слабких. Ця формула завжди спрацьовує без збоїв. І так буде вічно.

1

Коли тобі пощастить почути сакраментальне «вас терміново викликає шеф» (а «нетерміново» шефи викликати, як відомо, ще не навчилися), будь певен: відсотках у дев'яноста «довантажать» роботою, що анітрошки не вписується ні в твої службові обов'язки, ні тим більше в наполеонівські плани. У дев'яти з десяти обов'язково «намилять шию» (продовження з мотузкою – суто твоя ініціатива). Навіть якщо, на твій погляд, і не буде за що. І лише один манюсінський відсоток з великою натяжкою можна віддати на те, що зненацька обрадують приємною новиною. Премією, наприклад, або «урядовою нагородою». Або... Втім... Сьогоднішній візит до шефа в цей один відсоток явно не входив. Тому про будь-які, навіть найменші, приємності можна із чистим серцем забути. Саме це зараз і зробив.

Малоприємну звістку принесла сорокою на хвості юна й витончена секретар директора Оля. Вона, природно, мала й прізвище, але його ніхто не знав. Завжди й скрізь її називали тільки на ім'я, іноді вдаючись до пестливих варіантів. Оля – дівчинка, безсумнівно, розумна – провалилась на вступних іспитах. Тому з першого вересня турботливі батьки завбачливо прилаштували її сюди, таємно сподіваючись на вдалий результат другої спроби. І – розраховуючи на зв'язки, «напрацьовані» дочкою за два трудові семестри.

Оля з'явилася тоді, коли професор, як завжди, пив улюблений зелений «Greenfield», розбавляючи ним роздуми, які щомиті з'являються в середньостатистичній людській голові. Робив це в кабінеті завідувача кафедри. І зовсім не випадково: два місяці тому цю

кафедру очолив. Тут пройшов увесь його творчий шлях. Від простого викладача до професора. І, нарешті, – завідувача. «Жахливий кар'єрист», – міг би сказати про себе, але це було б неправдою. Просто по-іншому життя здавалося б нецікавим. А нецікаве життя дозволити собі не міг.

Дівчина, як звичайно, невпевнено промуркотала червоніючи. Вона завжди спалахувала рум'янцем, коли бачила Богдана. Лисиця у зв'язку з цим, ще не вивченим загадковим явищем, відчував певну незручність. Тому при нагоді намагався обходити дівчину десятою дорогою. А може – й ще більш далекою. Однак зараз... червоніти довелося обом. Сповістивши малоприємність, Оля негайно зникла, залишивши в гіпсокартонній коробці кабінету приймний аромат якісних парфумів.

У коридорі помітив Антона Криворучка – найбільшого сачка серед своїх студентів. Богдан не розумів, яка сила дотягла цього, загалом, доброго й симпатичного хлопця, що не заважало йому бути запеклим ледарем, аж до четвертого курсу. Напевно, та ж, що й затила сюди.

Криворучко стояв посеред коридору, у центрі невеликої юрби «розміром з вісім людино-студентів». Збоку скидалося на те, що хлопець вважав себе центром галактики. Студентської – так точно. Енергійно жестикулюючи, про щось розповідав.

Богдан з'явився біля «коридорного театру» непомітно. Ні для єдиного актора, ні для захоплених глядачів. Наче телепортувався з іншого виміру.

– Я так розумію, – упевнено мовив він, що змусило дійство завмерти, – Антон репетирує відповідь на іспиті. Неодмінно відмінну.

Ошелешена глядацька юрба притихла, немов ураз забула алфавіт. Кільканадцять очей уп'ялися в «коридорного актора». Той злякався найбільше: Лисицин іспит попереду мав тільки він. Решта з цим видом викладацької ексекції вже попрощалася до літньої сесії.

– І чому це ми затихли, Антоне? – дещо знущально, але зовсім по-доброму, запитав Богдан, хоча присутнім здалося, ніби він оголосив вирок про гільйотинування. – Хвилиною раніше хоч бери та й виставляй вас регулювальником на жваве перехрестя. Машини б почалися носитися так, що про затори відразу б усі забули.

– Я... практично все вивчив, – злякано мовив «коридорний лицедій», заскочений, немов кишеньковий злодій.

– Завтра й перевіримо, – напівсерйозно попередив професор. – Дуже хочеться, щоб це було правдою. Точно-точно. Знаєте, як рука чешеться поставити вам «п'ятірку».

– Мені?... – не повірив Криворучко, але на обличчі читалося, що ідея сподобалась.

— А чим ви гірший? — щиро здивувався Богдан.

— Ну... вони ж відмінники, — непевно пояснив Криворучко.

— А що вам заважає? Одна голова, дві руки, дві ноги, незгасне бажання пізнавати. Хіба цього мало, щоб прагнути скрізь і завжди бути першим, кращим, успішним? Щоб радіти від щоденних маленьких і великих перемог? Особливо над собою — найбільшим супротивником? Почати, до речі, можна з елементарної «п'ятірки» на іспиті. Не відкладаючи на нездійсненне «потім». Як пропозиція? Га? Раціональна?

Богдан розсівав ці прописні істини з таким ентузіазмом і вірою, що нагадував християнського проповідника серед аборигенів нововідкритої землі.

Криворучко мовчав. І широкими очима дивився на професора. У душі хлопця не припинялася боротьба бажаного з дійсним, у якій останньому все більше подобалося перше.

— А ви що, і мені можете «п'ятірку» поставити? — нарешті наважився запитати.

— Звісно. Якщо буде за що. Але ви мусите собі дозволити це. Дозволити стати господарем своєї долі. Взяти відповідальність за неї у свої руки. І перестати зараховувати себе до хронічних пастухів задніх. — Богдан «наіхав» на студента «конкретно». Той явно не очікував.

— А хіба хто я? — дивувався ошелешений Криворучко. — У мене в житті так завжди й було. Я до цього звик.

— Якщо людина зникає до ролі невдахи, невдахою й помирає. Але варто лише почати правильно редагувати звичний сценарій, як ситуація зміниться. У кращий бік, звісно. Щоправда, для цього потрібні рішучість, сила волі й величезне бажання. А вони не продаються в магазині. Та водночас і не значаться серед фамільних реліквій, що передаються з роду в рід. Немає їх і в генетичному коді. У цьому їх найбільша привабливість... He that will eat the kernel must crack the nut[2 - «Хто хоче їсти горіхи, той повинен їх розбивати» (англійське прислів'я)].... Ну а щодо «п'ятірки»... Кожному викладачеві, повірте, у стократ приємніше ставити відмінну оцінку, ніж малоперспективну «двійку». Зробіть, як я казав, і побачите, що все почне змінюватися. Але найголовніше — змінюватися почнете ви. Якщо затієте цю захопливу гру з життям, вас уже ніщо й ніхто не зупинить. Напишіть сценарій своєї долі, вашого бажаного майбутнього. Запевняю, вам це сподобається. А якщо людині щось сподобається, вона і гори зверне, йдучи до своєї мрії. Хоча ні. Гори чіпати не треба. Нехай собі стоять. Бо ще «катаклізм» накликаємо. Та й «Грінпіс» у спокої не залишить. А з ним краще не сваритися...

Просторий і світлий директорський кабінет із сучасним величним інтер'єром повністю відповідав високому рангу хазяїна цих казенних бюрократичних хоромів.

– Благословен будь, муже вчений, – підвівшись, радісно привітався професор Семенчук, що любив у спілкуванні «із собі подібними» вставляти вигадливі стародавні слівця. – Як бойовий настрій? Дивився в розклад: стахановський рух відроджуєш?

Богдан усміхнувся вдалому дотепу шефа й відповів:

– Дрібниці. Усього лиш збіг обставин... Бувало й гірше. Особливо не переймаюся. Зате влітку матиму всього два іспити. Тоді й відпочину. А потім полякаю могутнім торсом населення якогось не дуже дорогого пляжу.

– Дай Боже... – Олег Анатолійович на мить задумався. Але міркував про літній відпочинок Лисиці чи щось зовсім інше, сказати важко. А читати думки Богдан не вмів. Поки...

Після розмови про справи кафедральні почув інформацію, що входить у 90 % причин «термінового виклику до шефа».

– Бачиш, вельмишановний Богдане Івановичу, – почав Семенчук, і Лисиця зрозумів, що одержить складне й відповідальне «партійне» завдання. Саме їх доручали після «вельмишановний Богдане Івановичу». Цікаво, що цього разу? – Я у складі делегації наших коханих Міністерства й Академії наук терміново вилітаю до Бразилії. Де багато диких мавп. Є ідея допомогти нашій тамтешній діаспорі в організації кафедри україністики в Університеті Сан-Паулу. А це, як тобі відомо, – найпрестижніший бразильський виш. І потужний науковий центр, до всього. Так що сам розумієш – річ серйозна. Державної ваги. А тут зовсім недоречно хвилин з п'ятнадцять тому подзвонив давній мій товариш (ще в армії разом служили, потім в університеті, на різних, щоправда, факультетах, ну і так далі. Знаєш, як це буває).

Богдан кивнув: звісно! І продовжив уважно слухати.

– Це зрозуміло, зрозуміло, – продовжив далі шеф. – Як в усіх. Отож. Почалися в нього якісь там неприємності. А він – дядько шанований. Серйозний. – Директор кинув на стіл свіжий номер «Економічного дайджесту». З обкладинки, сяючи банальним людським щастям, глянув усміхнений фейс типового представника радянської номенклатури. А нині, швидше за все, – заправила серйозним і прибутковим бізнесом. Упевненості в собі й завтрашньому дні в цього бізнес-бога вистачило б на цілу групу студентів-лідарів, що приречено трясуться перед аудиторними дверима, за якими не одну вже годину триває засідання професорсько-викладацької інквізиції. – Бізнесмен великий, великий. Це зараз, як бачиш, справа хлібна. Кандидат економічних наук до того ж. Кандидатство останнім часом стало модним серед багатих людей. Та ти, напевно, чув про нього: Никонов Андрій Григорович, концерн «Ніка-Компані». Алкогольна імперія. Раніше в депутатах найвищих

бував. Ім'я відоме. Але не це головне... Ось. – Олег Анатолійович подивився на годинник і потягнувся до телефону. Набрав номер. Не чекаючи з'єднання, продовжив розмову:

– Ти вибач, дружині маякну, хай бритву в бесаги[3 - Бесаги – (діалектне) подвійна торба; дві торби, з'єднані одним полотнищем, призначені для носіння через плече (на спині й грудях) або через спину в'ючної тварини.] мої мандрівні покладе, а то доведеться там купувати... Алло, Ніно?... Я, по-моєму, бритву забув взяти. Вона там, у ніші, над баром. Приготував навіть, а покласти забув. Що? Уже все зробила? Дякую, золотко. Гаразд – скоро буду.

Поклавши трубку, діловито продовжив:

– Лист він там якийсь одержав. З погрозами. Що та як там, я не знаю, але зачепило людину, видно, добряче. Міцненько. Дзвонив: хвилюється, голос тремтить, хоч і цілу службу охорони має. У міліцію там, ще куди треба, він, звичайно, звернувся. Але ж ти знаєш наших людей, нашу систему. Навіть за великі гроші не часто поспішають та ворухаться. Їм хоч мільйон дай, а працюватимуть однаково – на двадцятку. Ментальність «совкова» не витравлена... Не витравлена. А в тебе, знаю, серед наших правоохоронців багато знайомих є. То, може, підтрудиш ноги, навідаєшся до друзів-товаришів, щоб гарненько над цим попотіли. Людині треба допомогти. Допомогти.

Раптом шеф ожив і вже енергійніше продовжив:

– Та ти й сам у детективній шкурі недавно побував. Побував. Як рука? З ведмедем уже можеш армреслінгом зайнятися... Ай, молодці. Наробили галасу у Франції[4 - Див.: Васильченко В'ячеслав. «Гаудеамус» у виконанні смерті, або Vivant, professores». – Роман. – Рівне: Волинські обереги, 2009. – 264 с.]. Читав. Читав. Як мсьє Робер? Пише, дзвонить?

– Рідко. Усе зайнятий. Як і я.

– Як і ти... Там теж люди за роботою світу білого не бачать... Ох-ох-ох: життя... Життя... Ну та добре. Ось візитка Андрія Григоровича. На Солом'янці у нього одна із квартир. Десь у новобудовах. Прописаний він там. Так що давай, дерзай. Дерзай. З Божою допомогою... А я додому поїхав: Ніна борщу наварила з пампушками. Поласую своїм, домашнім. Невідомо, як там, у цій їхній Бразилії, з дикими мавпами й донами Педрами, годувати будуть. На все відрядження, на жаль, не наїмся, та все одно... Все одно. Тебе не запрошую: тобі службу служити потрібно. Консультуй та екзаменуй.

– У відрядження надовго? – поцікавився, встаючи, Богдан.

– На два тижні. Ну... Бувай.

Шеф першим простягнув досить міцну руку, армреслінг з якою ведмедеві, напевно б, не сподобався. Хоч професор Семенчук мав вік круглого відмінника: зовсім недавно йому «стукнуло» п'ятдесят п'ять.

Побажавши вдалої поїздки, рушив до себе.

«Що ж, мабуть, доля сама веде мене до Солом'янського райуправління міліції, – міркував дорогою. – Не знаю, чи допоможу я цьому мазунчикові Долі, а з Тревом побачуся точно. А це не може не тішити. Бо вже місяць минув, як бачилися востаннє. А замісяць так і не подзвонив. Завантаженість як відмазка не приймається. Її завжди по саму зав'язку. Друзів же товаришів у людини не так і багато, щоб забувати про них. Та й мають вони здатність навечно йти за горизонт. І повертатися тільки в снах і спогадах... Як би про це навчитися не забувати? Чи цю науку людині досягнути все-таки не під силу?...»

На півдорозі згадав, що на кафедрі не працює телефон. Тричі плюнувши через ліве плече, повернувся до приймальні. Попросив дозволу. Знову червоніючи, Оля не заперечила.

Набрав номер начальника Солом'янської міліції.

– Кодаковський слухає, – офіційно пролунало в слухавці після довгого зумерного очікування.

– А що йому лишається робити? – копіюючи «корінних одеських мешканців», поцікавився Богдан.

– Не інакше, як сам пан професор? Мабуть, на дощ... – жартівливо почав у глибинах телефонних комунікацій зраділий Кодаковський. – Дзвінок увічливості чи щось потрібно?

– Ти, Євгене Миколайовичу, випадково, в бабусі Ванги уроків не брав? – відпарирував у тон другові Богдан.

– Якби вона пропрацювала з мене в нашій міліції, стала б більш популярною, ніж змогла стати. Життя ментовське й не тому навчить... Що хотів? – Зрозуміло. На тривалу бесіду полковник не налаштований.

– Переговорити б, – змовницьки вимовив у прикриту рукою трубку Лисиця, переходячи практично на шепіт.

– Не бачу перешкод. Крім часу й простору, – бадьоро сказав офіцер, немов доповідав міністрові.

– Тоді за півгодинки виїжджаю, – накреслив майбутнє Богдан.

– Добре. Чекатиму.

Лисиця подякував червонощокій Олі й рушив до свого кабінету. Закінчити деякі справи. І збиратися на randevu. З Кодаковським. Ділове. Дружне. Усього потрошку.

2

На Повітрофлотський проспект, 49, до Солом'янського РУВС, потрапив біля п'ятої години. Надвечір.

Кабінет начальника на другому поверсі. Простий смертний міг потрапити туди тільки повз чергову частину. Хазяїнував у ній молодий лейтенант інтелігентської зовнішності. Це приємно вразило. Розвіяло міф про недолугих служак цих самих внутрішніх органів. Бо, якщо вірити Фен-Шуй, «те, що всередині, те й зовні».

– Я вас слухаю, – спокійно мовив «ідеальний міліціонер» (чомусь вірилося, що він і всі статuti знає на відмінно, й стріляє «тридцять з тридцяти», і стометрівку з потрібною швидкістю пробігає). Лисиця, розчулившись, ледве не поділився з ним стурбованістю зменшенням популяції ондатр. Але передумав і тривіально поцікавився:

– А Євген Миколайович не попереджав про мене? Мое прізвище Лисиця.

– Хвилиночку. – Лейтенант розгорнув зелений щоденник, уважно вивчив сторінку з номером сьогодні, але негативно похитав головою.

Несподіванка вкрила хвилию образи. Та ще, як на лихо, і мобільний залишився на роботі. Розпач у голос застрибнув сам собою:

– Я ж з ним домовлявся... І що ж тепер робити?

«Ідеальний міліціонер» мусив очікувано порадити – «сухарі сушити» (адже ця фраза мала до міліції безпосередній стосунок). Але відповів, наче «вимуштруваний» секретар солідної фірми, знову приємно розчарувавши:

– Зачекайте трохи, я з ним спробую зв'язатися.

Подарувавши надію, лейтенант-інтелігент став домагатися аудієнції. Телефонної. Але швидко відбувається тільки в казці. Телефон песимістично видавав довгі нудні гудки. «Високої особи» в кабінеті немає.

— Добре, — твердо зрівноважив ситуацію Богдан. — Я почекаю. Якщо, звичайно, Євген Миколайович нікуди не поїхав.

Коментар ображав. Але «ідеальний міліціонер» на цей штурхан, що обов'язково зачепив би «міліціонера неідеального», не звернув жодної уваги. Тому Лисицині слова тихо розбилися об мовчазну незламність стін, облагороджених дбайливою рукою районних спонсорів-бізнесменів, нагадавши пляшку «Шампанського» після контакту з обшивкою круїзного лайнера, щойно спущеного зі стапелів. Сам же «ідеальний міліціонер» починав викликати в Богдана серйозні підозри. Цей абсолютно не схожий на раніше бачених правоохоронців. А може, він — кіборг-міліціонер? Робомент якийсь? Результат творчих пошуків міліцейських кулібіних? І зараз проходить випробування?

Відігнавши думки чимдалі, узявся вивчати інформаційний стенд. Зупинився на рубриці «Увага: розшук». Виявляється, у районі діяв небезпечний рецидивіст. Долинський Олександр Петрович утік з в'язниці і тепер ніс загрозу спокою громадян. «Треба ж, — подумав усміхнувшись. — Звати, як нашого проректора з економічних питань. Цікаво як буває: живуть двоє людей з абсолютно однаковими «назвами», але абсолютно різними долями. Комп'ютерна версія фото нагадувала скоріше голову якого-небудь пітекантропа або в найкращому разі неандертальця. І неказанно потішила б скоріше антрополога, ніж привернула увагу звичайного законослухняного громадянина. Хоча...

Від дверей, що вели до двору, почувся шурхіт, потім стукіт, після чого обидві стулки розчинили. Перед Лисицею постав утомлений сержант. «Дідусь Макаров», очікуючи смертоносної участі в захисті правопорядку, відтягував напоясну кобуру донизу. Наблизившись, сержант чи то суворо попросив, чи то м'яко наказав:

— Попрошу залишити приміщення.

Богдан підкорився. Та й які варіанти? Зачинивши за собою вхідні двері, знову потрапив в обійми морозного вечора. Але крізь скло бачив, що відбувалося в холі. У супроводі ще двох озброєних автоматами сержантів (у міліції сержанти, напевно, становлять добру половину особового складу: на кожних десять побачених міліціонерів п'ять (і нітрохи не менше) — незмінно вони) з наручниками за спиною з'явився натурник для шедеврів комп'ютера-криміналіста. Пан Долинський. Як незабутній Голохвастов — «собственною персоною». Не проректор, звичайно. Тепер, коли узрів його наживо, заповідав комп'ютера. Натурник, здавалося, минувши кілька щаблів еволюції homo sapiens, перенісся сюди з далекої Пітекантропії-Неандерталії. А може, він просто про них не знав? Але це нічого не змінювало.

Пійманого повели на другий поверх.

«Дотримуйтеся черги!» — ледь не крикнув услід сумній процесії. Гарантії, що пан

Долинський теж поспішав у гості до Кодаковського, не мав. Хоча цю зустріч, судячи з пожовтілого паперу оголошення, давно та з нетерпінням чекали. «Органи» – так точно.

Ледь чутно зайшов до будівлі. Тим часом «ідеальний міліціонер» старанно доводив, що з висновками про чудеса емвеесної спецтехнічної науки Богдан поспішив на кілька сторіч. Лейтенант натхненно прочищав носа. Як звичайна людина. Програмуючи менторобота, навряд чи завантажили б йому «носолюбальну» програму.

– Проходьте на другий поверх. 208-й кабінет, – по-іваносусанінськи повідомило технічне розчарування, миттєво перервавши «творчий» процес, – Євген Миколайович уже чекає.

Подякувавши цьому симпатичному офіцерові, почав крок за кроком повторювати шлях рецидивіста. Не в житті, зрозуміло. На сходах. Однак кожний крок виходив важким. І – неприємним. Здавалося, наче повільно й обережно рухався по коліно в жакливій болотній каламуті, що загрожувала будь-якої миті безвісти поглинути. Невидимий, але відчутний шлейф негативної енергії ще не встиг випаруватися після конвою.

3

Полковник Кодаковський незмінно значився в старих приятелях Лисиці. Колись разом ламали зуби об науковий граніт в одній групі на юридичному. Але потім (у Долі свої плани) розійшлися в професійних пристрастях. Однак приятельські стосунки зберегли на довгі-довгі роки. Лисиця перевівся на романо-германський, а Кодаковський, одержавши жадану «ксиву» юриста, пов'язав життя з міліцією, віддавши їй кращі роки, здоров'я й кілька мільярдів навечно втрачених нервових клітин. Утім, щодо кращих років можна було б посперечатися. Як стверджується в книзі «Друга молодість Аполлона», недавно прочитаній Богданом, у чоловіків справжнє життя (а відповідно – й ці самі «кращі роки») починається саме після сорока. Кодаковському сорок два. Якщо вірити книзі, полковник перебував саме на старті «кращих років». Але найправдивіше про це міг розповісти тільки він сам. Хоча чистісінькою правдою могло б виявитися й те, що цю книжку написав саме чоловік, саме за сорок, для заспокоєння душі. А також – із таємною надією, що «краще, звичайно, попереду». Бо нічого яскравого до сорока в його сірому й безперспективному житті, всупереч численним сподіванням, так і не сталося.

Зовні полковник Кодаковський відповідав своєму паспортному віку. Нижче середнього зросту, широкоплечий і міцний. Спорт у його житті займав далеко не останнє місце. На оперативній роботі інакше не буває. Та й просто заняття «для себе» теж приносили задоволення, заради якого, на переконання пана полковника, ми й приходимо в цей світ.

Між собою підлеглі називали Євгена Миколайовича Де Тревіль, Тревіль або, найчастіше, просто Трев. Його невисокий зріст і вміння надійно тримати численне міліцейське військо в сильних руках повністю відповідали безсмертному образу капітана королівських мушкетерів. А одержав це «літературне» прізвисько нинішній полковник, будучи саме капітаном. Коли тільки-тільки додав до трьох своїх «старлеївських» зірочок четверту, капітанську. І тоді друзі вирішили розіграти. Зателефонували й запитали: «Це капітан королівських мушкетерів мсьє Де Тревіль?» Насміялися до гикавки. Але епопея з дзвінками не припинилася. Відразу подзвонив полковник Іванченко – тодішній начальник Солом'янської міліції. «Капітан королівських мушкетерів Де Тревіль», – бадьоро відрепортував радісний «мсьє» Кодаковський. «Що це в тебе там за художня самодіяльність? – заревів, миттєво спалахнувши логічним начальницьким гнівом, розлючений полковник. – Га, Кодаковський? Театр одного актора? Божевільного...». Пережив тоді Євген Миколайович, треба сказати, не найкращі миті. Але... З часом злість у начальника пройшла, а прізвисько у Кодаковського лишилось. Хоч він і сам тепер – начальник тієї ж районної міліції. І теж полковник.

Нічого образливого в цьому «історично сформованому» прізвиську Кодаковський не бачив. Тому проти нього сильна особистість міліцейського чина не протестувала. Навпаки: у глибині душі воно навіть подобалося. Це Богдан помітив уже давно.

Швидко знайшовши двері з потрібним номером і непримітною, але красномовною табличкою, відтарабанив «Jingle bells» і зайшов. Трев сидів за столом, що виблискував новизною, і швидко писав. Натхнення на фізіономії полковника не побачив. Мабуть, злякав його незвичайним стукотом.

– Вибач, брате, вибач, – встаючи й розводячи руки для обіймів, почав зраділий полковник, – зовсім забув чергового попередити. Завантаженість мене, звичайно, не виправдовує. Повністю згоден. Я, знаєш, завів з початку року найбільший з можливих щоденників. А ляпи все одно трапляються. Пробач. Errare humanum est[5 - Errare humanum est (лат.) – «Людині властиво помилятися»].

– Hominis est errare, insipientis in errore perseverare[6 - Hominis est errare, insipientis in errore perseverare (лат.) – «Людині властиво помилятися, але тільки дурневі – наполягати на помилці»]., – дипломатично відповів професор.

– Так-так, пам'ятаю. Незабутня Римма Леопольдівна й обов'язкова латина в її інтерпретації, – розгорнув пожовтілий альбом спогадів Кодаковський.

– Було... – Лисиця теж подумки злітав у студентські роки. – А щодо афоризму – так це, Євгенчику, точно й справедливо помічено: природу з її непорушними законами не обдуриш.

– Ти, як завжди, говориш мудро, пане професоре. – Кодаковський покивав, ніби підтверджуючи. – Проходь. Сідай.

Роздягнувся, повісив одяг і сів на гостьовий стілець. Почав відтавати й розслаблятися. Хазяїн умостився на «законне» місце.

– Досить тобі підлещуватися, – мовив Богдан. – Я вже зовсім не гніваюся.

– А я й не підлещуюся. Просто констатую... А забув я ж чому? Тут хлопці затримання проводили. Нарешті Долину, ну, Долинського, рецидивіста небезпечного, упаковали. П'ять місяців ходили буквально слідом, а він усе вислизав. І от сьогодні браслетики на зап'ястках таки задзвеніли. – Трев радів, немовби виграв у лотерею. І не обов'язково щось велике й дороге. Просто виграв. Та ось він різко підхопився й крадькома дістався дверей. Майже беззвучно замкнув і так же нечутно повернувся.

– Я ось про що подумав, – упритул нахилившись, прошепотів він, – цю подію треба відзначити. Плюс до всього – наша зустріч. Знаю, що в справі зайшов, а все одно приємно.

Богдан не протестував. Правда, підкинув, як йому здавалось, «конструктивну пропозицію»:

– А може, у кафе яке гайнем?

– Та ну! Ми тут по-своєму, по-домашньому, коньячок посмакуємо. Поговоримо. А там що? Музика гримить – перетинки тріщать. Сигаретний дим газову атаку проводить... Ні, в кабінеті найкраще.

Трев, як досвідчений слідопит з пампасів, обережно підійшов до сейфу й дістав пляшку «Тиси».

– Ось. Хлопці з Ужгорода привезли. Прямо з заводу. Недавно приїжджали в академію. Підвищення кваліфікації у них. Так що «якість фірма гарантує».

Два фужери вигулькнули з-за довгого ряду швидкозшивачів.

– Новий міністр, – кивком показав на схованку. – Зараз у нас із цим суворо. При старому, правда, теж нелегко було. Але нічого, протримаємося. Переживемо й цього. Не вперше.

Богдан згадав про три бутерброди з ковбасою й сиром у портфелі, не з'ідені через робочу метушню. Зараз така «ділова» забудькуватість до речі. Як давно забута й випадково знайдена сотня: знаходиш саме тоді, коли витрачена остання копійка. Розумна Господня опіка.

Бутерброди лягли на стіл надійним фундаментом. Натхненний побаченням (пообідати сьогодні теж не пощастило), Трев уміло наповнив пузаті фужери, втомлені очікуванням «високої місії». Світло-коричнева рідина весело заграла на давно не митих стінках. Так

починається звичайне людське свято.

«Перша» пішла добре. Особливо – для Богдана, який щойно втік від кинджального морозу. Життя знову розцвітало колишньою привабливістю. Глянувши на полковника, зрозумів, що той відчував таке ж.

– Ну, добре, – спародіював відомого письменника-сатирика Трев. Вийшло досить непогано, хоч акторських талантів і не мав, – а зараз слово надається начальникові транспортного цеху... Що там у тебе?

– Хвилиночку.

З боку могло здатися, що Лисиця зрозумів буквально. Знову «пірнув» до портфеля. Та оскільки істівного там нічого не лишилося, на поверхню витяг дорогу візитку. Ловець перлин з'явитися без улову не мав права.

– Що ти можеш сказати про пана Никонова Андрія Григоровича? – «Ловець візиток» прочитав «назву» причини візиту.

– А що ти можеш сказати про кросворди? – поцікавився «на протиході» Кодаковський.

Лисиця не любив відповідей «питанням на питання». Але друга вже не виправити. Тому напустив штучного менторства й мовив:

– Кросворди, мій маленький дерев'яний друже, не розпускаються на деревах, що ростуть на Полі Чудес у чарівній Країні Дурнів. Вони виростають по сусідству з нею – у Країні Розумників. Кожний її мешканець знає, що англійське слово cross-word буквально означає «перехрещені слова», бо утворилося воно від cross («хрест») і word («слово»). Називають ним своєрідну інтелектуальну гру-завдання, суть якої – в уписуванні (по вертикалі й горизонталі) у пронумеровані перехрещені рядки, що складаються з порожніх клітин, певних слів. Їх загадують словникові дефініції, які супроводжують цю гру.

– Можеш, феномене, – грайливо здивувався Кодаковський і налив по другій: перша пішла добре.

– А чому ти запитав про кросворди? – поцікавився Богдан, беручи фужер.

– А тому, що ти запитав про Андрія Григоровича Никонова, – притискаючи на прізвищі, відповів Кодаковський. Цього разу він хоч і не запитав замість відповіді, та ясності все одно не вніс.

– Я не зрозумів, Треве, – не стримавшись і назвавши приятеля на прізвисько, щиро завівся Богдан, – ми що, починаємо в словесний пінг-понг грати?

– У настільне водне поло, – відповів обурено Кодаковський. – Не нервуй. Випий краще. Ну, за удачу. Будьмо! – Натхненно виливши фужер у міліцейське нутро, додав: – Ну, вибач, брате, буває. Вік, напевно, бере своє. Забудь! Ніхто не досконалий. Та й у перспективі не світить...

– То що там про Никонова? – повернув до свого запитання Богдан.

Полковник не поспішав. «Друга» методично робила «велику справу». Тепла в організмі тепер з надлишком. І Трев задоволено зробив перший крок до «топлесу», відправивши до шафи кітель.

– Там усе дуже непросто, – напівшепотом сказав «остриптизений» полковник. Він чи боявся, що кабінет прослуховують, чи вирішив заощадити сили, щоб їх побільше залишилося для «свята». – Там усе – повний абсурд... е-е-е, кросворд. Ну, не в тому сенсі, що ця справа – кросворд. Багато злочинів ми справді розгадуємо, як кросворди. Тут інше... Давай ще по грамульці. – Швидко налив. Мабуть, вирішивши, що перерва між попередньою й наступною непристойно затяглася.

– То що ж у цій справі «іншого»? – жуячи бутерброда, запитав Богдан і подумав, що коньяку в непристосований до спиртного організм затекло вже чималенько.

– Та, власне, й справи поки ніякої немає. – Ставши помітно веселішим, Трев, однак, не здавався «під шофе». – Ну, прийшов твій Никонов із заявою, нібито йому погрожують. І приніс... приніс...

Уже ніяк не конспіруючись, він рушив до заповітного сейфа. Зараз нагадував актора, що почув довгоочікувану команду «Стоп! Знято!» і позбавився обтяжливої маски чужого обличчя, чужого імені й чужої долі. Відчинивши верхні дверцята, витяг ще поки «худу» картонну папку, дістав з неї лист А 4, що раніше складали вчетверо, й простягнув Лисиці:

– ... ось це.

Богдан обережно й несміливо взяв, обдивився очима бувалого опера, намагаючись із першого погляду визначити, у чому ж там річ.

На аркуші чорніли надруковані на принтері великими буквами всього два речення: «Я ТЕБЕ ЗНИЩУ» (вище) і «СПРОБУЙ РОЗГАДАТИ ЦЕЙ КРОСВОРД СМЕРТІ». Ще нижче справді накреслено кросворд.

– Поштою надіслали, у звичайному конверті, – почав коментувати Трев і дістав з папки ще й конверт. Адреса одержувача теж надрукована принтером. – Учора твій Андрій Григорович із цим усім і заявився. Блідий такий, переляканий, немов щойно втратив усі

незліченні багатства. Або опинився за крок від могили. Принаймні, привид інфаркту в кабінет увійшов за ним слідом. Моторошне видовище.

Богдан відірвався від «послання» й поцікавився:

– На розіграш не схоже?

Трев скорчив гримасу сумніву й знову відповів питанням на питання:

– А хто ж його знає? Знаскоку так нічого певного й не скажеш. Розробку тільки почали. Але якби це був розіграш, то чого так лякатися? А то сам не свій... Найбільше, звичайно, підходить версія про конкурентську тяганину. Та й фраза «я тебе знищу» теж начебто туди хилить.

– Підтримую, – зважено погодився Богдан. – Коли мова заходить про бізнес-фігури такого калібру, у дев'яти з десяти випадків мотиви ростуть з професійної сфери. Але й один випадок, що лишається, з рахунків скидати ніяк не можна. Все може бути... А що про Никонова відомо взагалі?

Трев дістав із тієї ж «худой» папки аналітичну довідку й, переглядаючи, почав коментувати:

– Ну що, звичайна біографія комсомольського працівника з народу. Народився в Запорізькій області, у селянській родині. Після школи працював у рідному колгоспі. Потім армія, Запорізький університет, історичний факультет, робота в комітеті комсомолу альма-матер, потім запорізький Ленінський райком, міськком і ЦК республіки. Кар'єра, як бачиш, розвивалася стрімко. Потім розвал Союзу й перетворення колишніх завзятих поборників соціалізму й суспільної власності на стійких прихильників капіталізму й власності приватної. Вивчивши Марксів «Капітал», вели семимильними кроками радянське суспільство до комунізму. Але потім залишили всіх на півдорозі, а самі перестрибнули до капіталізму. Різко. Прихопивши, щоправда, із собою не товстезну книгу бородатого основоположника, а великий реальний капітал, створений мільйонами мозолястих копійок. Ось такі казкові перетворення. Метаморфози, так, здається, по-вашому, по-вченому? Нові герої нових казок.

– Сильний вовчисько, – закивав Лисиця. – І, швидше за все, хитрий. Цей зубами вчепиться, але свого не відпустить.

– Закономірність, друже, закономірність. По-іншому такого Никонова ніколи б не було. Або ти виєш і рвеш направо й наліво, як і решта хижаків, або вони не приймають тебе до зграї. І ти – за бортом, жалюгідний шакал... Отож... Тринадцять років тому Никонов створює «Ніку-Компані», що займається виробництвом алкогольних напоїв. Справи йдуть до неможливого успішно. І, отже, можна сміливо пити-попивати, їсти-поїдати та добра наживати. Тобто – збільшувати й розширювати створений бізнес-рай. Але тут, бачте,

трапилося непередбачуване. Хтось, використовуючи дуже вже оригінальний спосіб, пообіцяв знищити колишнього аж до кісток товариша, а тепер ще глибше (чи глибше вже нікуди?) пана Никонова А. Г.

– І зваж: ця, на перший погляд, чиясь, можливо, невинна витівка так сильно налякала нашого комерційного генія. Здавалося б – з його можливостями візьми та й споруди бронехороми, оточи бронеохоронцями, їдь у броневантах і не заморочуйся на жодні погрози. Хоча, звичайно, в такому житті веселого мало. Але воно краще, ніж узагалі ніякого. Як кажуть, краще один раз побути боягузом, ніж усе життя мертвим.

– Ну, нам з боку легко шукати виходу. А ти візьми та й опинися на його місці. Може, за місяць, або й менше, такого життя серед постійного страху або з глузду з'їдеш, або все-таки захочеш «усе життя бути мертвим». Невідомо ще, що краще. І мільйони (або вже, швидше за все, мільярди) набриднуть.

– Так він, наш «кроссвордист», саме цього й домагається! – радісно вигукнув Богдан, немов знайшов ключ до загадки, що ярила Никонова й Трева. – Тут, як бачиш, все просто. Як там по-вашому, по-юридичному? Cui bono? Cui prodest?[7 - Cui bono? Cui prodest? (лат.) – «У чиїх інтересах? Кому на користь (вигідно)?»] Мені здається, хтось хоче (програма мінімум) пограти на нервах грошовитого дядечка, ну а програма максимум, – напевно, як сказано в «кроссвордному посланні», усе-таки його знищити. Причому – розтягти цей процес, посмакувати. Адже у цього кроссвордика не одна графа, а цілих вісім. Це що: вісім чиїхось смертей чи одна, – Никонова, – але тільки у восьми іпостасях?

Лисиця бачив, що приятеля ця бесіда «пальцем у небо» трохи стомила. І полковник радісно запропонував:

– А знаєш що, Богдане? Замкну я тебе до ранку та й видам з НЗ нову пачку паперу. От ти до ранку романа і втнеш... – Від слів Кодаковського тягло погано прихованим сарказмом. – Зараз у нас ще мало фактів. Практично – нуль. А щоб їх знаходити й вивчати, потрібен час. Тому пропоную: «на коня» і – додому. Обіцяв дружині прийти раніше. Це вона (як і я) заслужили: Долина париться в камері. Так що за сьогодні сміливо ставлю собі величезний плюс. Ну а вже завтра зранку займемося твоїм другом Никоновим. Слово офіцера. Так що розгадаємо ми цей бісівський кросворд. Розгадаємо. Клянуся своїми майбутніми генеральським лампасами... Чи пенсією? Ні, все-таки лампасами. Пенсія дорожча.

– Згоден, – піддався Богдан логіці Кодаковського.

Трев упевнено потягнувся до пляшки: «коні» з нетерпінням чекали.

Ранком наступного дня прокинувся переляканий. Коли розплющив очі, подумав, що проспав роботу. Чи просто наснилося? На годиннику з жахом побачив дванадцятку. Іспити й консультації стабільно починалися о дев'ятій. Щоб не запізнитися, завжди виставляв мобільний. І той надійно будив о 7.00. Але сьогодні все не так. Учора «Nokia» лишилася на роботі. Тому й прокинувся так пізно.

Переляканий професор схопився з постелі й прожогом кинувся до портфеля. Нервово відшукав потрібну сторінку щоденника. За мить відчув, як заспокоєність розлилася вченим еством: БЛАЖЕНСТВО! Сьогодні ВИХІДНИЙ?! Ура! Хай живе ЛЕДАРЮВАННЯ!

Сніданок складався з яечні з шинкою та обов'язкового чаю. Улюбленого зеленого «Greenfielda». Доводиться багато працювати головою. У цьому зелений чай допомагав.

Трапеза тривала недовго. За чверть години, заспокоєний, розпочав працю на благо рідного людства. На сторінці щоденника самотньо притихло слово «роман», виведене великими літерами. Імпозантна зовнішність професора штовхала до думки про «амур». Проте все не зовсім так. «Амур», звісно, заплановано, але з... літературою. Після приїзду з Парижа гострозубою мишею зашкребла божевільна ідея описати французькі пригоди. Простіше кажучи, намазюкати роман. Будь-що нове починати, звичайно, важко. І страшно. І хоч опубліковано вже більше десятка книг, це не рятувало. Бо хотів написати художню, «за» або «проти» якої голосує ріднесенький гаманець читача, а не міністерство чи маститий рецензент. Ну а неуспішним автором бути не збирався. Тому й виношував цю ідею-фікс обережно. І от сьогодні – омріяний день.

Творити відразу «електронно» поки не навчився. Тому дістав дисертаційні чернетки, щоби писати на «чистому» боці. Ручок у професорському домі вистачало. З Богом!

Зосереджено вивів назву. «Паризька казка». Її придумав давно. Як робочу. А далі – побачимо.

Тепер – псевдонім. Справжнє ім'я вирішив не використовувати. Перестраховувався. Раптом роман не вийде настільки успішним, як того хотілося, бренд «Богдан Лисиця» аж ніяк не постраждає... Тоді розпочнемо. Скажімо, Фокс. Дуглас Фокс. Джозеф Фокс. Джастін Фокс... Красиво. Та й історично виправдано: багато авторів детективів з неангломовних країн обирали що-небудь англійське. «Detectiv story» найчастіше асоціюється з англомовними країнами. Як варіант, «Фокса» можна лишити, хоча звучить дещо банальненько... «Богдан Борщагівський»? Якось буденно... «Богдан Богданенко»? Піарно, але попсово. А якщо Богдан Лисицький? Футболіст Лисицький є, а письменника ніби немає. А якщо немає, може, нехай буде? Непогано. Записуємо. Тепер – приблизний план.

Упоравшись і з цим, новоспечений письменник узявся до першого розділу. На новому аркуші вивів цифру «1» і обвів квадратиком. Що ж, тепер до тексту. Тут завжди важливий початок... Гм-м... А якщо спробувати так: «Літак авіакомпанії МАУ упевнено сів у Руассі-Шарль-де-Голль. Париж став значно ближчим. І тепер між ним і мною залишалось якихось кількадесят маленьких кілометрів...». Ніби непогано...

Ударом нижче пояса пролунав телефонний дзвінок. Недоречно (як завжди недоречний кожен теракт) горланив домашній.

– Алло, – випустив коротку автоматну чергу із кількох звуків по «телефонному терористу». І зробив це з особливою жорстокістю. «Стріляв» без попередження. Відразу – «на ураження». З терористами, хай навіть і телефонними, інакше не можна.

– Палкий привіт любителю відгадувати кросворди, – упізнав голос Кодаковського.

– І зовсім я ніякий не любитель, – замість вітання заперечив Богдан. Кросворди в його житті справді не існували.

– Невже професіонал? – награно здивувався Трев, що розкидав через трубку нічим і ніким не зіпсований добрий гумор. Поки не зіпсований.

– І тим більше – не професіонал, – твердіше заговорив Богдан, не поділяючи полковників мажор.

– Доведеться стати, – мугикнув приставучий Трев. – Якщо не дуже зайнятий, чухрай до мене.

– А що сталося? – поцікавився Лисиця, не бажаючи відриватись від писанини.

– Нічого особливого. Приїжджай закохуватися в кросворди. – Незворушний Трев розлучатися з добрим гумором явно не збирався.

– Знаеш, Євгенчику, жартувати ніколи. А якщо хочеш похмелитися, то я тобі не партнер. – У голосі Богдана додалось категоричності.

– Мені теж. А щодо того, то я – уже, – зашепотів середньовічний змовник.

– Що ніколи – не схоже, – усе так же холодно мовив Богдан.

– Гаразд. Не ображайся, – почав відступати Трев. – Тут у мене в кабінеті Андрій Григорович Никонов. У нього є дещо цікаве. Так що стартуй: десять хвилин на макіяж і двадцять на дорогу.

– Помнож усе на два й додай шістнадцять, – запропонував Лисиця «альтернативний» варіант.

– Зачекай. Десь був калькулятор. Бо такі розрахунки не для міліцейської голови... – Трев продовжував жартувати, заражаючи цим і Лисицю. – Це багато, Богдане... Добре, за сорок хвилин радий буду бачити.

– Чергового не забудь попередити, щоб не було, як учора.

– Обов'язково... Тобто – не буде. Гаразд, рушай з низького старту. В темпі. Чекаю.

«Так. Машину брати не хочеться... Та й снігом уся закидана. Поки відкопаєш, поки прогрієш, запізнишся однозначно, – почав накидати план. – На 438-ій маршрутці й зручніше, і швидше».

Творчість знову відкладалась до кращих часів (хоча, куди вже краще?). Розчаровано плямкнувши, почав швидко збиратися. Так, поголитися. Процес рятування розумно-вродливого фейса (жарт) від густої набридливої щетини відверто не любив. Сама думка про подразнення на шиї вже зводила захисний вал страху, упоратися з яким під силу тільки непереможному «треба!». Одягтися. Тут усе навпаки. Прикрашання тіла симпатичним «шматтям» виносило одразу на сьоме небо. Бо краса, помножена на красу, давала в результаті саму досконалість (знову жарт).

І вже після всього цього – вперед!

Маршрутку чекав недовго (пощастило). До зупинки причалив тезко – чудо корейської автомобілебудівної думки жовтого кольору. Зібране в Україні. Такий дивний збіг імені людини й назви автобуса Лисиці подобався не дуже. І хоча історії про вибір саме цього слова не знав, гадав, що залізяку можна наректи й вишуканіше.

Мабуть, відчуваючи ворожість до назви й до себе з боку цього напарфумленого чепуруна, автобус ехидно засичав – дверима, – але Богдана таки впустив (прибуток – понад усе!).

Маршрутка напівпорожня (якщо повною вважати завантажену під саму стелю, де пасажери заздрять оселедцям у бочці). Але Вищі Сили пішли далі: салон мав кілька вільних місць. Узагалі, в транспорті Богдан ніколи не сідав. Залишав цей привілей для інших. Та сьогодні вирішив скористатись і сам. Опинився поруч із чоловіком років після шістдесяти, що тримав перед собою невелику газету. Зрозуміло. Випадковий сусіда зосереджено розгадує кросворд. Це заняття поглинуло його цілком. Богданові навіть здалося, що той перебував у іншому, паралельному, світі, створеному відразу на очах у всіх «з матеріалу замовника», де почувався затишно й комфортно і де мав статус беззастережного володаря. Можливо, людське щастя саме таке? І ми, ненадовго потрапляючи сюди, підживившись його енергією, забуваємо про все, тому що все

перестає для нас існувати через нашу енергетичну наповненість, і на мить прирівнюємося до богів, бо цей стан має однозначно божественне походження. Але трапляється так нечасто. Жорстока реальність пильно стежить, щоб життя медом не здавалось.

Кинув оком на кросворд. Багато клітин заповнені. Причому правильно: «кадриль» («танець, що виконується чотирма парами»), «екстрадиція» («видача іноземній державі особи, що порушила закони цієї держави»), «кордебалет» («частина балетної трупи, що виконує масові й групові танці»), «маестро» («почесна назва видатних діячів у різних областях мистецтва»). Багато серед решти слів із загадок теж перетворилися на відгадки. Однак деяким графам пощастило менше. Богдан непомітно теж перестрибнув до паралельного світу, утупившись в газету. За кілька хвилин уже міг уписати майже всі відповіді. («У християнській релігії – назва ідола, що персоніфікував користоловство, спрагу наживи, ненаситність» – «мамона»; «у деяких країнах Західної Європи в часи середньовіччя мандрівні актори, співаки-розповідачі – автори й виконавці сатиричних, переважно антиклерикальних пісень і спектаклів» – «ваганти»; «картонна рамка для портрета, гравюри або спеціальний шматок картону для наклеювання їх» – «паспарту»; «стала думка про кого-небудь» – «реноме»; «музично-хореографічна композиція з декількох танців, об'єднаних однією темою» – «сюїта»; «піаніст, що грав на танцювальних вечорах, ілюстрував музикою німі кінофільми» – «тапер»...).

Богдан так захопився, що не помітив, як майже наліг на сусіда. Той відміряв нахабі красномовного обурення й відсунувся, повернувшись до вікна. Від незграбності стало ніяково. І фейс запалав. Сівши рівно, став дивитися вперед, крізь лобове скло свого «тезка» розглядаючи сіру стрічку дороги, яку впевнено ковтав автобус. Вона веде до іншого кросворда. Значно складнішого. Можливо, пов'язаного із загрозами для життя кількох людей. І розгадування навряд чи буде простим.

Біля кабінету Кодаківського з'явився, усього лише на шість хвилин перебравши «ліміт». Під знайомими дверима знічев'я спалювали життя три спортивні молодики у чорних костюмах дорогого крою. Двое з них (вищі й молодші) умить перетворилися на живу перешкоду, затуливши двері. Такий мур не проб'єш нічим. Лисиця ображено не зрозумів. Хто може не пускати його до Трева?!! До того ж той на нього чекає. Та й учорашній черговий (цікаво, чому його не поміняли?) ні про що не запитав, а тільки привітався й продовжив писати.

– Ви до кого? – поцікавився нижчий і старший, але кремезніший.

«Начальник, мабуть», – подумав Богдан і відповів:

– До полковника Кодаківського... Я – Лисиця. Професор Богдан Лисиця. Ми домовлялися.

– Хвилиночку, – відреагував «начальник» і зник за живою «стіною», а потім – і за дверима. З'явившись за кілька секунд, зробив знак і владним голосом наказав: «Пропустіть».

Лисиця, не гаючись, пірнув за двері. Побачивши його, Трев кинув серйозний погляд на годинника, але про «перевищення ліміту» не згадав. Професор усе-таки особа цивільна. І точність, порядок та дисципліну розумів саме так, як розуміють їх... цивільні особи.

– Ну, от і добре, – мовив полковник з полегшенням. – Знайомся, – показав ліворуч на бундючного випещеного чоловіка, в якому Богдан відразу ж упізнав самовдоволеного натурника для обкладинки «Економічного дайджесту», – пан Никонов. Андрій Григорович. Генеральний директор концерну «Ніка-Компані».

Кінець ознайомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, купив полную легальную версию (https://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=25922446&lfrom=362673004) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

notes

Примечания

2

«Хто хоче їсти горіхи, той повинен їх розбивати» (англійське прислів'я).

3

Бесаги – (діалектне) подвійна торба; дві торби, з'єднані одним полотнищем, призначені для носіння через плече (на спині й грудях) або через спину в'ючної тварини.

4

Див.: Васильченко В'ячеслав. «Гаудеамус» у виконанні смерті, або *Vivant, professores*». – Роман. – Рівне: Волинські обереги, 2009. – 264 с.

5

Errare humanum est (лат.) – «Людині властиво помилятися».

6

Hominis est errare, insipientis in errore perseverare (лат.) – «Людині властиво помилятися, але тільки дурневі – наполягати на помилці».

Cui bono? Cui prodest? (лат.) – «У чиїх інтересах? Кому на користь (вигідно)?»